

Audiència. Nou cicle de catequesi amb motiu de l'Any de la Fe

Audiència del Papa Benet XVI del 17 d'octubre: s'inicia un nou cicle de catequesi sobre la fe amb el qual “fer un camí per reforçar o retrobar l'alegria de la fe, comprenent que aquesta no és una cosa aliena, separat de la vida concreta, sinó que n'és l'ànima”.

10/11/2012

Estimats germans i germanes,

Avui voldria introduir el nou cicle de catequesi que es desenvoluparà al llarg de tot l'any de la fe tot just començat i que interromp -durant aquest període- el cicle dedicat a l'escola de l'oració. Amb la carta apostòlica *Porta Fidei* vaig convocar aquest any especial precisament perquè l'Església renovi l'entusiasme de creure en Jesucrist, únic Salvador del món; revifi l'alegria de caminar pel camí que ens ha indicat, i testimonii de manera concreta la força transformadora de la fe.

La celebració dels cinquanta anys de l'obertura del concili Vaticà II és una ocasió important per tornar a Déu, per aprofundir i viure amb més valentia la pròpia fe, per reforçar la pertinença a l'Església, «mestra d'humanitat», que, a través de l'anunci de la paraula, la celebració dels sagraments i les obres de caritat,

ens mena a trobar i conèixer Crist, veritable Déu i veritable home. Es tracta de la trobada no amb una idea o amb un projecte de vida, sinó amb una persona viva que ens transforma en profunditat a nosaltres mateixos, revelant-nos la nostra veritable identitat de fills de Déu. La trobada amb Crist renova les nostres relacions humanes, orientant-les, de dia en dia, a una més gran solidaritat i fraternitat, en la lògica de l'amor. Tenir fe en el Senyor no és un fet que interessa només a la nostra intel·ligència, l'àrea del saber intel·lectual, sinó que és un canvi que involucra la vida, la totalitat de nosaltres mateixos: sentiment, cor, intel·ligència, voluntat, corporeïtat, emocions, relacions humanes. Amb la fe canvia veritablement tot en nosaltres i per nosaltres, i es revela amb claredat el nostre destí futur, la veritat de la nostra vocació a la història, el sentit de la vida, el gust

d'ésser pelegrins cap a la pàtria celestial.

Però -ens demanem- ¿la fe és veritablement la força transformadora en la nostra vida, en la meva vida? O és només un dels elements que formen part de l'existència, sense ser aquell determinant que la involucra totalment? Amb les catequesis d'aquest any de la fe voldríem fer un camí per reforçar o retrobar l'alegria de la fe, comprenent que aquesta no és una cosa aliena, separada de la vida concreta, sinó que n'és l'ànima. La fe en un Déu que és amor, i que s'ha fet proper a l'home encarnant-se i donant-se ell mateix a la creu per salvar-nos i tornar a obrir-nos les portes del cel, indica de manera lluminosa que la plenitud de l'home només consisteix en l'amor. Avui cal subratllar-ho amb claredat -mentre les transformacions culturals en curs mostren sovint tantes formes de

barbàrie que arriben sota el signe de «conquestes de civilització» -: la fe afirma que no hi ha veritable humanitat més que en els llocs, gestos, temps i formes on l'home és animat per l'amor que ve de Déu, s'expressa com a do, es manifesta en relacions riques d'amor, de compassió, d'atenció i de servei desinteressat vers altri. On hi ha domini, possessió, explotació, mercantilització de l'altre per al propi egoisme, on hi ha l'arrogància del jo tancat en si mateix, l'home és empobrit, degradat, desfigurat. La fe cristiana, operativa en la caritat i forta en l'esperança, no limita, sinó que humanitza la vida; més encara, la fa plenament humana.

La fe és acollir aquest missatge transformador en la nostra vida, és acollir la revelació de Déu, que ens fa conèixer qui és ell, com actua, quins són els seus projectes per a nosaltres. Cert: el misteri de Déu segueix

sempre més enllà dels nostres conceptes i de la nostra raó, dels nostres ritus i de les nostres pregàries. Amb tot, amb la revelació és Déu mateix qui s'autocomunica, es relata, es fa accessible. I a nosaltres ens fa capaços d'escoltar-ne la paraula i de rebre'n la veritat. Heus aquí llavors la meravella de la fe: Déu, en el seu amor, crea en nosaltres -a través de l'obra de l'Esperit Sant- les condicions adequades perquè puguem reconèixer la seva paraula. Déu mateix, en la voluntat de manifestar-se, d'entrar en contacte amb nosaltres, de fer-se present en la nostra història, ens fa capaços d'escoltar-lo d'acollir-lo. Sant Pau ho expressa amb alegria i reconeixement així: *«Donem contínuament gràcies a Déu, perquè quan vau rebre la paraula de Déu que us anunciàvem, la vau acollir no com a paraula humana, sinó com allò que és en realitat: paraula de Déu, que*

actua eficaçment en vosaltres, els qui creieu»(1 Te 2, 13).

Déu s'ha revelat amb paraules i obres en tota una llarga història d'amistat amb l'home, que culmina en l'encarnació del Fill de Déu i en el misteri de la seva mort i resurrecció. Déu no només s'ha revelat en la història d'un poble, no només ha parlat per mitjà dels profetes, sinó que ha traspassat el cel per entrar a la terra dels homes com a home, per tal que poguéssim trobar-lo i escoltar-lo. I l'anunci de l'Evangelí de la salvació es va difondre des de Jerusalem arreu de la terra. L'Església, nascuda del costat de Crist, s'ha fet portadora d'una esperança sòlida i nova: Jesús de Natzaret, crucificat i ressuscitat, salvador del món, que seu a la dreta del Pare i és el jutge de vius i morts. Aquest és el *kerigma*, l'anunci central i trencador de la fe. Però des dels inicis es va plantejar el problema de

la «regla de la fe», és a dir, de la fidelitat dels creients a la veritat de l'Evangelí, en què romandre fermes, en la veritat salvífica sobre Déu i sobre l'home que l'Església ha de custodiar i transmetre. Sant Pau escriu: «*Us està salvant [l'Evangelí] si el reteniu tal com us el vaig anunciar; altrament us hauríeu convertit inútilment a la fe*» (1 Co 15, 1.2).

Però, ¿on trobem la fórmula essencial de la fe?; ¿On trobem les veritats que ens han estat fidelment transmeses i que constitueixen la llum per a la nostra vida quotidiana? La resposta és senzilla: al Credo, a la professió de fe o símbol de la fe ens enllacem a l'esdeveniment originari de la persona i de la història de Jesús de Natzaret, es fa concret allò que l'apòstol dels gentils deia als cristians de Corint: «*Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo havia rebut: Crist morí pels nostres pecats, com deien ja les*

Esriptures, i fou sepultat; ressuscità el tercer dia, com deien ja les Esriptures» (1 Co 15, 3.4).

També avui necessitem que el Credo sigui conegut més bé, comprès i pregat. Sobretot és important que el Credo sigui, per dir-ho així, «reconegut». Conèixer, de fet, podria ser una operació només intel·lectual, mentre que «reconèixer» vol significar la necessitat de descobrir el vincle profund entre les veritats que professem al Credo i la nostra existència quotidiana per tal que aquestes veritats siguin veritablement i concretament -com sempre ho han estat- llum per als passos del nostre viure, aigua que ruixa les sequedats del nostre camí, vida que venç certs deserts de la vida contemporània. En el Credo s'empelta la vida moral del cristià, que hi troba el fonament i la justificació.

No és casualitat que el beat Joan Pau II voldria que el Catecisme de l'Església catòlica, norma segura per a l'ensenyament de la fe i font certa per a una catequesi renovada, s'assentés sobre el Credo. Hom va tractar de confirmar i custodiar aquest nucli central de les veritats de la fe, expressant-les en un llenguatge més intel·ligible als homes del nostre temps, a nosaltres. És un deure de l'Església transmetre la fe, comunicar l'Evangelí, perquè les veritats cristianes siguin llum a les noves transformacions culturals, i els cristians siguin capaços de donar raó de l'esperança que tenen (cf. 1 P 3, 15). Vivim avui en una societat profundament canviada, també respecte a un passat recent, i en continu moviment. Els processos de la secularització i d'una difosa mentalitat nihilista, en la qual tot és relatiu, han marcat fortament la mentalitat comuna. Així, sovint la vida es viu amb lleugeresa, sense

ideals clars i esperances sòlides, dins de vincles socials i familiars líquids, provisionals. Sobretot no s'educa a les noves generacions en la recerca de la veritat i del sentit profund de l'existència que superi el contingent, en l'estabilitat dels afectes, en la confiança. Al contrari: el relativisme porta a no tenir punts fermes, la sospita i la volubilitat provoquen ruptures en les relacions humanes, mentre que la vida es viu en el marc d'experiments que duren poc, sense assumpció de responsabilitats. Així com l'individualisme i el relativisme semblen dominar l'ànim de molts contemporanis, no es pot dir que els creients romanguin del tot immunes a aquests perills que afrontem en la transmissió de la fe. Alguns d'aquests han estat evidenciats gràcies a la indagació promoguda en tots els continents per a la celebració del Sínode dels bisbes sobre la nova evangelització: una fe viscuda de manera passiva i privada, el rebuig

de l'educació en la fe, la fractura entre vida i fe.

Freqüentment el cristià ni tan sols coneix el nucli central de la pròpia fe catòlica, del Credo, de manera que deixa espai a un cert sincretisme i relativisme religiós, sense claredat sobre les veritats que cal creure i sobre la singularitat salvífica del cristianisme. Actualment no és tan remot el perill de construir, per dir-ho així, una religió auto-fabricada. En canvi, hem de tornar a Déu, el Déu de Jesucrist; hem de redescobrir el missatge de l'Evangelí, fer-lo entrar de manera més profunda en les nostres consciències i en la vida quotidiana.

En les catequesis d'aquest any de la fe voldria oferir una ajuda per realitzar aquest camí, per reprendre i aprofundir en les veritats centrals de la fe sobre Déu, l'home, l'Església, tota la realitat social i còsmica,

meditant i reflexionant en les afirmacions del Credo. I voldria que hom tingués clar que aquests continguts o veritats de la fe (*fides quae*) es vinculen directament a la nostra quotidianitat, demanen una conversió de l'existència, que dóna vida a una manera nova de creure en Déu (*fides qua*). Conèixer Déu, trobar-lo, aprofundir en els trets del seu rostre, posa en joc la nostra vida perquè Ell entra en els dinamismes profunds de l'ésser humà.

Que el camí que farem aquest any pugui fer-nos créixer a tots en la fe i en l'amor de Crist per tal que aprenguem a viure, en les eleccions i en les accions quotidianes, la vida bona i bella de l'Evangelí. Gràcies.

cicle-de-catequesis-amb-motiu-de-lany-
de-la-fe/ (26/03/2026)